DET KONGELIGE FORBRUKER- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

**STATENS PERSONALDIREKTORAT**

**PERSONALDIREKTORATETS MELDING NR.** 20 / 83 Dato 28.6.83

*Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen.*

**Gjelder Statens personalhåndbok pkt.** 214.20-1,214.6,232.1-3, 234.3 og 251.01-3

HOVEDTARIFFAVTALENS FELLESBESTEMMELSER

Statens personaldirektorat har i PM nr. 37/82 gjengitt og kommentert fellesbestemmelsene for tariffperioden 1. mai 1982 - 30. april 1984.

Det synes nødvendig å kommentere ytterligere enkelte av bestemmelsene. Det gjelder reglene for utbetaling av lønnsforskudd, stedfortredergodtgjørelse ved kortvarige fungeringer, opprykk til høyere stilling under lønnet permisjon og visse former for velferdspermisjoner.

1. Lønnsforskudd - fellesbestemmelsenes § 4, pkt. 5.

Bestemmelsen lyder nå:

"I ekstraordinære tilfeller kan arbeidstakeren få inntil en månedslønn utbetalt på forskudd. Ved husbygging eller betaling av boliginnskudd kan arbeidstakeren få to måneders lønnsforskudd"

Ordningen må brukes med forsiktighet.
Arbeidstakerne må bl.a. dokumentere det forskuddsgrunnlag som de påberoper seg.

Den opprinnelige bestemmelse tok først og fremst sikte på sykdomstilfeller. Etter at arbeidstakerne nå som hovedregel er sikret full lønn under sykdom etter å ha tiltrådt stillingen, vil bestemmelsen bare kunne benyttes i denne forbindelse når det gjelder arbeidstakere som kommer i store økonomiske vansker f.eks. ved behandling av uventet oppståtte tannsykdommer/skader.

Arbeidstakere som har hatt store flytteutgifter i forbindelse med overgang til ny stilling har fått forskudd på en måneds lønn dersom vedkommende ikke har rett til flyttegodtgjørelse etter flytteregulativet.

Ved husbygging eller betaling av boliginnskudd kan arbeidstakeren nå få inntil to måneders lønnsforskudd. Forutsetningen for slik forskuddsbetaling er at selve byggingen er begynt. Bestemmelsen hjemler derfor ikke forskuddsbetaling av lønn til finansering av tomtekjøp.

Forskudd på lønn er ment som en øyeblikkelig hjelp til arbeidstakeren i ekstraordinære tilfeller. Det kan eksempelvis ikke gis lønnsforskudd til kjøp av innbo, båt, hytte, garasje, betaling av restskatt eller i forbindelse med misligholdte

e.s.trykk-Oslo

avbetalingskontrakter hvor det kreves utlevering.

Søknader om forskudd i forbindelse med reparasjoner av leilighet har vært avslått med mindre reparasjonen har sammenheng med en uventet oppstått skade. Videre har forskuddsutbetaling i forbindelse med videreutdanning vært avslått. Det har imidlertid vært gjort unntak for arbeidstakere som er gitt permisjon for videreutdanning i utlandet dersom forskuddet har vært nødvendig for å finansiere reiseutgiftene. For arbeidstakere i utenrikstjenesten er det fastsatt særlige regler.

Det kan bare gis lønnsforskudd en gang til samme formål. Men ektefeller - eller samboende-som begge er tilsatt i staten må kunne gis hvert sitt forskudd. Gjelder det forskudd til bolig må det kreves at boligen er sameie.

Det kan ikke gis nytt lønnsforskudd før tidligere forskudd er betalt tilbake. Dette gjelder selv om det er et annet formål som det kunne gis lønnsforskudd for.

I kommentarer til fellesbestemmelsene er det sagt at det må settes opp skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om tilbakebetalingsordningen. Lønnsforskuddet bør avdras med et likt beløp pr. måned. Det må også avtales at dersom arbeidstakeren slutter i statstjenesten må det resterende forskuddsbeløp betales tilbake ved fratredelsen. Går arbeidstakeren derimot over til annen stilling i staten må det kunne avtales med den nye arbeidsgiver at den resterende del av forskuddet kan føres over til trekk på det nye arbeidsstedet.

Avgjørelsen om tilståelse av forskudd på lønn er tillagt fagadministrasjonen, eller den myndighet denne måtte bestemme, dog ikke vedkommende kassabetjent.

Beløpet utbetales med brutto månedslønn uten fradrag av pensjonsinnskudd, skattetrekk eller andre trekk.
Forskuddet eller trekkene skal ikke tas med på arbeidsgiverens lønns- og trekkoppgave for vedkommende år, men arbeidstakeren skal ta med uoppgjort forskudd ved utgangen av året som gjeld på sin selvangivelse.

2. <u>Stedfortredergodtgjøring ved kortvarige fungeringer - fellesbestemmelsenes § 6, pkt. 3</u>.

Fram til 30. april 1982 kunne det ved fungering i høyere stilling bare utbetales stedfortredergodtgjøring for fungeringsperioder på minst en uke (5 - 6 arbeidsdager). Ved tariffrevisjonen våren 1982 ble dette endret. Fra 1. mai 1982 utbetales det også stedfortredergodtgjøring for gjentatte kortere fungeringer over et lengre tidsrom - se fellesbestemmelsenes § 6, pkt. 3 siste setning.

Vilkårene for tilståelse av stedfortredergodtgjøring går fram av § 6 i fellesbestemmelsene og de retningslinjer som etter drøftinger med tjenestemennenes hovedsammenslutninger er gitt i PM nr. 37/82 av 25. oktober 1982. Retningslinjene er også tatt inn i Statens personalhåndbok pkt. 232.1-2. Ved kortvarige stedfortrederperioder må også fungeringen være <u>pålagt</u>. Det må være gitt pålegg om å fungere i det konkrete tilfelle eller generelt pålegg om å fungere i en stilling når innehaveren av stillingen er borte fra tjenesten.

En må regne med at det som hovedregel ikke gis pålegg om å fungere ved fravær <u>en</u> enkelt dag eller to. Forholdene er vanligvis slik at arbeidet gjøres unna og avgjørelsene tas før fraværet - eller at avgjørelsen, uten skade for tjenesten, utstår til vedkommende er tilbake på arbeidet. Men har det ved slike korte fravær vært nødvendig å pålegge fungering - og de øvrige vilkår er oppfylt - kan det utbetales særlig godtgjøring. Men dette vil være avhengig av det omfang merarbeidet har hatt, og den tid det har pågått, jfr. kravet om at fungeringene må være "gjentatte".

Det er i kommentaren i PM nr. 37/82 av 25. oktober 1982 gitt følgende eksempler:

a) Kontorsjef er valgt til ordfører. Han er borte to dager i uken gjennom en valgperiode.

b) Kontorsjef er i et tidsrom på fem måneder sykemeldt i vel to måneder. Sykefraværet faller i perioder på to og tre dager.

De som i eksemplene var utpekt som stedfortreder ved de to kontorene ville ikke ha fått godtgjøring etter tidligere regler. Men i begge tilfeller fører kontorlederens fravær til at mange av hans oppgaver under fraværet - og kanskje også ellers - må overtas av stedfortrederen.

Den som i de to eksempler gjør stedfortredertjeneste får pga. kontinuiteten i arbeidet og ledelsen av det et merarbeid og et meransvar som strekker seg utover de dager kontorlederne er borte.

Det vil ofte være vanskelig for administrasjonen å avgjøre når en kortvarig, regelmessig og gjentatt fungering får et omfang som gjør det rimelig å utbetale stedfortredergodtgjøring. Det er heller ikke mulig å gi faste regler for dette, og administrasjonen må derfor vurdere hvert enkelt tilfelle. Det må være avgjørende om merarbeidet og/eller ansvaret er så stort at det er rimelig å utbetale slik godtgjøring. Det bør likevel ikke utbetales stedfortredergodtgjøring dersom det har vært fungert en dag eller mindre i gjennomsnitt pr. uke i den firemåneders periode som vurderes. Dersom det i en slik periode med gjentatte kortere fungeringsperioder utføres pålagt stedfortredertjeneste i 5 - 6 arbeidsdager, og utbetales godtgjørelse for dette etter hovedregelen, kan ikke den samme fungeringsperiode tas i betraktning ved beregningen av de gjennomsnitlige antall fungeringsdager ved gjentatte kortere fungeringer over et lengre tidsrom.

Oppfylles vilkårene for godtgjøring for fungering over en periode på 4 måneder kan godtgjøring for fortsatt fungering for etterfølgende måneder utbetales ved utgangen av hver måned.

3. Opprykk til høyere stilling under lønnet permisjon - fellesbestemmelsenes §§ 7 - 11.

Fellesbestemmelsene har regler om lønn under permisjon i forbindelse med militærtjeneste, sykdom og svangerskap. Dersom en arbeidstaker rykker opp i høyere stilling (avanserer) under slike permisjoner er imidlertid reglene for utbetaling av lønn i den høyere stilling ikke de samme.

Arbeidstakere som har sykepermisjon med lønn får først den høyere stillings lønn når vedkommende er friskmeldt og har tiltrådt den nye stilling. Dette følger av kravet i § 7 om at stillingen må være tiltrådt. Arbeidstaker som har permisjon i forbindelse med svangerskap har vært behandlet på tilsvarende måte ut fra fellesbestemmelsenes § 10, pkt. 14.

Ved permisjon med lønn i forbindelse med militærtjeneste er ikke spørsmålet direkte løst i fellesbestemmelsene. Statens

personaldirektorat har imidlertid samtykket i at arbeidstaker som rykker opp i høyere stilling under slik permisjon får utbetalt den høyere stillings lønn fra den dag vedkommende ville ha tiltrådt stillingen om han ikke hadde vært på militærtjeneste, jfr. Statens personalhåndbok pkt. 214.30.

Etter drøftinger mellom Statens personaldirektorat og tjenestemennenes hovedsammenslutninger/Norsk Lærerlag er det enighet om at arbeidstaker som avanserer til høyere stilling under permisjon med lønn på grunn av svangerskap skal få den nye stillings lønn fra den dag vedkommende ville ha tiltrådt om arbeidstakeren ikke hadde hatt permisjon.

Ordningen gjøres gjeldende fra 1. mai 1983. For ordens skyld peker vi på at det ikke er gjort noen endring i regelen for utbetaling av lønn i høyere stilling ved eventuell avansement under sykepermisjon.

4. Permisjon ved tilvenning av barn i barnehage.

Vi viser til Statens personalhåndbok pkt. 214.6, hvor det går fram at det kan gis permisjon i inntil 3 dager med lønn når arbeidstakeren må være til stede hos barnet de første dagene i daginstitusjon/barnehage.
I siste setning i bestemmelsen erstattes ordet "krever" med "anmoder".
Siste setning skal da lyde slik:
"Det forutsettes imidlertid at daginstitusjonen/barnehagen anmoder om at en av foreldrene må være til stede og at attest for dette fremlegges".

5. Permisjon på egne barns konfirmasjonsdag for tjenestemenn som arbeider i turnustjeneste.

Tjenestemenn som arbeider turnus og skulle hatt tjeneste på egne barns konfirmasjonsdag har tidligere enten måttet bytte tjeneste eller fått fri med lønn mot å innarbeide fraværstiden senere, eventuelt fått tjenestefri uten lønn.

Tjenestemenn som arbeider turnus kan nå gis tjenestefri med lønn etter fellesbestemmelsenes § 10, pkt. 13 på egne barns konfirmasjonsdag dersom de skulle vært i arbeid denne dagen.

6. Tjenestefri med lønn for behandling med fotsoneterapi m.v.

Velferdspermisjon for å gå til behandling som er ordinert av lege eller tannlege gis etter fellesbestemmelsenes § 10 pkt. 13. Tjenestemenn kan nå gis tjenestefri etter samme bestemmelse for å få behandling med fotsoneterapi, akupunktur, kiropraktikk, m.v. som ikke er ordinert av lege. Fraværet må legitimeres ved egenmelding og ved attestasjon av den som foretar behandlingen.

Regelen i Statens personalhåndboks pkt. 251.01-3 om korttidsfravær ved tannlege- eller legebehandling nyttes også når det gjelder korttidsfravær ved behandling med fotsoneterapi, akupunktur, kiropraktikk, m.v. som ikke er ordinert av lege.

Etter fullmakt

N.R. Mugaas

Ola Haugen